

Náučný chodník Prielom Dunajca

Kraj:	Prešovský
Okres:	Kežmarok
Geomorfologická jednotka:	Pieniny
Geologická jednotka:	bradlové pásmo
Chránené územie:	Pieninský národný park
Prístup:	bus Červený Kláštor, reštaurácia a pešo asi 0,6 km severným smerom po červenej turistickej značke
Východisko:	Červený Kláštor, vstup do prielomu Dunajca asi 0,4 km poniže kláštora
Trasa:	Červený Kláštor, vstup do prielomu Dunajca - Huta, rázcestie - ústie Lesnického potoka
Dĺžka, prevýšenie:	7,5 km, prevýšenie opačným smerom 25 m
Čas prechodu:	2,5 h
Počet zastávok:	11
Náročnosť:	nenáročná trasa

Zameranie chodníka: prírodovedné, historické, lesnícke

Typ chodníka: samoobslužný, líniový, obojsmerný, peší, celoročný

Nadväznosť na turistickú značku: Súbežný s červenou turistickou značkou.

Rok otvorenia: 1966, 1990 obnova, 2014 generálna rekonštrukcia

Aktuálny stav: Informačné panely sú v dobrom stave.

Textový sprievodca: nie je; na stránke Pieninského národného parku sú voľne dostupné texty k jednotlivým zastávkam > .PDF

Kontakt: Správa Pieninského národného parku so sídlom v Spišskej Starej Vsi, ul. SNP 57, 061 01 Spišská Stará Ves, tel. 052 / 4181 071

Poznámky: (1) Trasa vedie po bezbariérovom chodníku. (2) Texty na paneloch sú aj v poľskom jazyku.

Využitelnosť pre školy

Náučný chodník je vhodný pre terénne vyučovanie alebo geovednú exkurziu. Odporúčame spojiť s návštevou expozície Múzea Červený Kláštor.

Čo sa oplatí vidieť na trase náučného chodníka a v okolí

Červený Kláštor. Kúpeľná obec pri ústí Lipníka do Dunajca na rozhraní Pienin a Spišskej Magury pri slovensko-poľskej štátnej hranici severozápadne od Starej Ľubovne, ktorej história sa spája najmä s Červeným kláštorom (pozri heslo nižšie). V časti obce Červený Kláštor-kúpele sa nachádza liečivý minerálny prameň. V roku 2012 boli obnovené Kúpele Červený Kláštor-Smerdžonka na liečbu kožných chorôb a chorôb dýchacích ciest. Obcou po nábreží Dunajca vedie > Náučný chodník nábrežím Dunajca.

Národná kultúrna pamiatka Kláštor kartuziánov (Červený kláštor). Kláštorový areál v obci Červený Kláštor pri brehu Dunajca, ktorý v roku 1319 založil magister Kakaš Berzevici, dedič a v tom čase majiteľ takmer všetkých majetkov na severozápadnom Spiši. V období 1329 - 1563 bol kláštor sídlom kartuziánov. V 15. storočí bol jeho rozkvet prerušený vpádom husitských vojsk z Čiech a na čas zanikol. Do dnešnej podoby ho prebudovala rehoľa kamaldulov, ktorá v ňom pôsobila od roku 1711 do zrušenia kláštora Jozefom II. v roku 1782. V rokoch 1956 - 1966 bol kláštor rekonštruovaný a sprístupnený verejnosti. V roku 1963 boli jeho objekty vyhlásené za národnú kultúrnu pamiatku. Kláštor aj za hranicami Spiša preslávila lekáreň založená v roku 1754, pre ktorú tu kamaldulský mních Cyprián (1724 - 1775) pestoval liečivé byliny. Kópia jeho rozsiahleho herbára je spolu s barokovými plastikami z neďalekého kostola vystavená v rámci expozície celoročne prístupného **Múzea Červený Kláštor** v objekte kláštora, ktoré poskytuje aj ubytovacie a reštauračné služby.

Prielom Dunajca. Deväť km dlhý prielomový úsek doliny Dunajca v Pieninách poniže obce Červený Kláštor tvoriaci na 7 km slovensko-poľskú štátnu hranicu. Rieka na ňom prekonáva bradlové pásmo kaňonom so zaklesnutými (dolinnými) meandrami. Územie je bohaté na bizarné skalné scenérie, vytvorené vo zvrásnených jurských a kriedových vápencoch, napr. Tri koruny - dominanta krajiny a najvyšší vrch poľských Pienin -, skalné veže Siedmich mníchov a i. Väčšia časť svahov na slovenskej (pravej) strane kaňona je A zónou Pieninského národného parku s najprísnejším stupňom ochrany prírody a krajiny. Na svahoch Holice rastú lipové lesy s dominanciou lipy malolistej a výskytom borievky netatovej (*Juniperus sabina*), jediným na Slovensku. V území sa vyskytuje vzácna vydra riečna (*Lutra lutra*), indikujúca čistotu vody. Atrakciou je sezónne splavovanie prielomu Dunajca na drevených pltiach z Červeného Kláštora po ústie Lesnického potoka (z prístaviska Majere-Kvašné lúky v dĺžke 11 km a z prístaviska Červený Kláštor 9 km).

Pieninský národný park (PIENAP). Národný park zriadený v roku 1967 na území Pienin, najmenší na Slovensku, novelizovaný v roku 1997. Predchádzalo mu vyhlásenie Slovenskej prírodnej rezervácie v Pieninách v roku 1932; na poľskej strane v tom istom roku vznikol Park Narodowy w Pieninach a spolu vytvorili prvý medzinárodný prírodný park v Európe. V roku 2004 sa na území PIENAPu ustanovili podľa povahy prírodných hodnôt a stavu biotopov štyri zóny s rôzne prísnyim stupňom ochrany prírody a krajiny (A, B, C a D). Týmto boli zrušené maloplošné chránené územia (NPR Prielom Dunajca, NPR Prielom Lesnického potoka, NPR Haligovské skaly, NPP Aksamitka, PR Kamienska tisina a CHA Pieninské lipy), pričom ich areály sa stali súčasťou najprísnejších zón A a B. Park zaberá členité územie **Pienin** - jediného nášho pohoria tvoreného bradlovým pásmom - s osobitým geomorfologickým vývojom a ojedinelým reliéfom bradiel, skalných stien a vežičiek, hlbokou prielomovou dolinou Dunajca, krasovým reliéfom Haligovských skál. V prevažne lesnatom území sú zachovalé jedľovo-bukové porasty a pôvodné boriny na skalách. V druhovo bohatej flóre sa uplatňujú teplomilné i vysokohorské prvky s výskytom endemitov (chryzantéma pieninská (*Dendranthema zawadskii*), nevädza Triumfettova (*Centaurea triumfettii*), kurička štetinatá pieninská (*Minuartia setacea* subsp. *benatica*)) a vzácnym glaciálnym reliktom, borievkou netatovou (*Juniperus sabina*). Zo zoogeografického hľadiska je zaujímavý stret areálov druhov chladnomilných a teplomilných, ako aj alpskokarpatských a západokarpatských s východokarpatskými. Postglaciálnymi reliktnými vtákmi sú pôtik kapcavý a tesár čierny, z ďalších vzácnejších druhov tu hniezdia: včelár obyčajný, výr skalný, kvičok vrabčí, jariabok hôrny, skaliar pestrý a i. Stabilnou je populácia rysa, mačky divej a vydry. Na území PIENAPu boli v rámci celoslovenského mapovania pralesov z celkového počtu 123 pralesov identifikované dve lokality: prales Holica a prales Kláštornej hory. Prírodovedne najhodnotnejšou časťou parku je prielom Dunajca (pozri samostatné heslo). Územie parku čiastočne prekrýva územie európskeho významu Pieniny (súčasť sústavy Natura 2000).

Názvy informačných panelov

1. Pieninský národný park; Náučný chodník Prielom Dunajca
2. Prielom Dunajca
3. Dunajec a ryby
4. Borštyk
5. Huta
6. Lesy Holice
7. Pod Siedmimi mníchmi
8. Pod Facimiechom
9. Poľana
10. Storočný prameň
11. Sútok Dunajca a Lesnického potoka

An informational sign titled "POD SIEDMIMI MNÍCHMI" (Under the Seven Monks). The sign is green and black and contains text in Slovak and several small photographs of plants. The text describes the area as a natural monument and lists various plant species found there. At the bottom, there are logos for the National Park and a list of symbols for various types of plants and animals.

